

Loopbaan & Burgerschap

VERANTWOORDINGSDOCUMENT

Methode Schokland 3.0 van Deviant. De methode is ontwikkeld conform het vernieuwde brondocument 'Loopbaan en burgerschap in het mbo'.

team Horeca Vakopleidingen

niveau 2, niveau 3 en niveau 4

Inhoud

Inleiding	1
Dimensiebeschrijving L&B	2
Kenmerken van Schokland 3.0	5
Lessen L&B	6
Inspanningsverplichting	7
Onderwijsinhoud niveau 2	8
Onderwijsinhoud niveau 3	9
Onderwijsinhoud niveau 4	10

Inleiding

Loopbaan & Burgerschap

*Verantwoordings-
document
Loopbaan &
Burgerschap*

Deze methode burgerschap wordt gebruikt in de opleidingen op niveau 2, 3 en 4 van het team Horeca vakopleidingen. De methode bestaat uit verschillende, elkaar aanvullende onderdelen.

De methode is geschreven conform het document 'Loopbaan en burgerschap in het mbo'. In dit document worden vier dimensies van burgerschap onderscheiden:

- de politiek-juridische dimensie;
- de economische dimensie;
- de sociaal-maatschappelijke dimensie;
- de dimensie vitaal burgerschap.

Voor de leerlingen is er de mogelijkheid om zich verder te verdiepen d.m.v. 2 extra thema's:

- de kern van burgerschap;
- wereldburgerschap en wereldreligies.

Team Horeca Vakopleidingen

Dimensiebeschrijving L&B

1 Burgerschap

1.1 De politiek-juridische dimensie

De politiek-juridische dimensie betreft de bereidheid en het vermogen om deel te nemen aan politieke besluitvorming.

Hierbij gaat het om de participatie in formele zin (stemmen bij officiële verkiezingen) en meer (inter)actieve vormen van betrokkenheid bij besluitvorming op verschillende politieke niveaus (Europees, landelijk, regionaal, gemeentelijk, buurt). Maar ook om actuele, meer op issues gerichte vormen van politieke participatie, zoals duurzaamheid, veiligheid, internationalisering, ondernemerschap, interculturaliteit en levensbeschouwing.

Hiervoor is nodig dat een student inzicht heeft in de onderwerpen die voor hem van belang zijn en waarover politieke besluiten worden genomen, in de verschillende meningen en opvattingen die erover bestaan en in de verschillende belangen die daarbij een rol spelen. De student (h)erkent de basiswaarden van onze samenleving, leert omgaan met waardendilemma's en hanteert de basiswaarden als richtlijn en uitgangspunt in zijn meningsvorming en bij zijn handelen.

De student heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen die bij de politiek-juridische dimensie aan bod komen: de kenmerken en het functioneren van een parlementaire democratie, de rechtsstaat en het rechtssysteem, de rol van de overheid, de belangrijkste politieke stromingen en hun maatschappelijke agenda's, de rol en de invloed op de politieke besluitvorming van belangengroeperingen en maatschappelijke organisaties, de invloed van de Europese Unie op het Nederlandse overheidsbeleid en daarmee op de Nederlandse samenleving, en de rol en de invloed van de (massa)media.

1.2 De economische dimensie

De economische dimensie is in twee deelgebieden uitgesplitst en heeft betrekking op

- de bereidheid en het vermogen om een bijdrage te leveren aan het arbeidsproces en aan de arbeidsgemeenschap waar men deel van uitmaakt;
- de bereidheid en het vermogen om op adequate en verantwoorde wijze als consument deel te nemen aan de maatschappij.

Hierbij gaat het om het adequaat functioneren op de arbeidsmarkt en binnen een bedrijf en om het verantwoord handelen op de consumptiemarkt.

Voor het adequaat functioneren op de arbeidsmarkt en binnen een bedrijf is nodig dat een student zich algemeen aanvaarde regels en standaard (bedrijfs)procedures eigen maakt en zich daaraan houdt. De student kent de rechten en plichten van de beroepsbeoefenaar en stelt zich collegiaal op.

Voor het functioneren als kritisch consument is nodig dat een student weet hoe hij informatie over producten en diensten kan verzamelen om een weloverwogen keuze te kunnen maken. Hij heeft inzicht in zijn eigen wensen in relatie met zijn financiële speelruimte. En het is nodig

dat hij bij de aanschaf van producten en diensten afwegingen kan maken met betrekking tot maatschappelijke belangen zoals duurzaamheid en gezondheidsaspecten.

De student heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen die bij de economische dimensie aan bod komen: de maatschappelijke functies en waardering van arbeid, de factoren die van invloed zijn op de bedrijfscultuur, de arbeidsverhoudingen in Nederland, de rol en de invloed van branche- of vakorganisaties, de rol van de overheid op het gebied van arbeid, de verzorgingsstaat en de consumentenmarkt, de belangrijkste principes van budgettering, kenmerken van duurzame consumptie en productie, de rol en de invloed van consumentenorganisaties, de invloed van de media op het bestedingspatroon van consumenten.

1.3 De sociaal-maatschappelijke dimensie

De sociaal-maatschappelijke dimensie heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren. Het gaat hier om het adequaat functioneren in de eigen woon- en leefomgeving, in zorgsituaties en in de school; om de acceptatie van verschillen en culturele verscheidenheid. Om adequaat te kunnen functioneren in de sociale omgeving is het nodig dat de student de aspecten van breed geaccepteerde sociale omgangsvormen kent en deze kan toepassen in verschillende situaties. De student heeft inzicht in de kenmerken van verschillende culturen. In zijn opvattingen en gedrag toont hij respect voor culturele verscheidenheid.

De student heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen die bij de sociaal-maatschappelijke dimensie aan bod komen: de grondrechten en plichten in Nederland, kenmerken van de verschillende (sub)culturen in Nederland, kenmerken van – en oorzaken van spanningen tussen – verschillende (sub)culturen en bevolkingsgroepen in Nederland, kenmerken van ethisch en integer handelen, en het doel en de invloed van sociale en professionele netwerken.

1.4 De dimensie vitaal burgerschap

De dimensie vitaal burgerschap heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om te reflecteren op de eigen leefstijl en zorg te dragen voor de eigen vitaliteit als burger en werknemer.

Hierbij gaat het om de zorg voor de eigen vitaliteit en fitheid. Daarbij is een belangrijke taak om de juiste afstemming te vinden tussen werken, zorgen (voor jezelf en voor anderen), leren en ontspannen.

De student heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen die bij de dimensie vitaal burgerschap aan bod komen: de kenmerken van een gezonde leefwijze waaronder de nationale norm gezond bewegen en de aard, plaats en organisatie van gezondheidsbevorderende activiteiten in de samenleving en het arbeidsproces.

Om zorg te kunnen dragen voor de eigen gezondheid is het nodig dat de student zich bewust is van zijn eigen leefstijl, gezondheidsrisico's van leefstijl en werk in kan schatten, op basis daarvan verantwoorde keuzes kan maken en activiteiten onderneemt die bijdragen

aan een gezonde leefstijl. Het gaat naast bewegen en sport ook om aspecten als voeding, roken, alcohol, drugs en seksualiteit.

2 Loopbaan

Loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling draagt maatschappelijk gezien bij aan employability en ondernemerschap. Daarnaast draagt de loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling bij aan de persoonlijke ontplooiing.

Het gaat hierbij om het sturing geven aan het vinden van betekenisvol werk of vervolgonderwijs dat aansluit op de eigen kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven.

Daarvoor is nodig dat een student inzicht heeft in de eigen kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven. Maar het vereist ook oriëntatie op en inzicht in de mogelijkheden die de arbeidsmarkt biedt. De student is in staat de eigen kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven te vergelijken met gevraagde waarden en kwaliteiten van verschillende soorten werk. Ook oriëntatie op mogelijke doorstroomtrajecten in het vervolgonderwijs (een volgend niveau in het mbo of andere scholingsmogelijkheden) en op ondersteuningsmogelijkheden ten behoeve van de loopbaanontwikkeling zijn hierbij van belang. Op basis van de vergelijking komt de student tot weloverwogen keuzes en vervolgstappen om gemaakte keuzes te realiseren.

De elementen die bij loopbaanoriëntatie en -begeleiding aan bod komen zijn:

capaciteitenreflectie: beschouwing van de capaciteiten die van belang zijn voor de loopbaan,

motievenreflectie: beschouwing van de wensen en waarden van belang voor de loopbaan,

werkexploratie: onderzoek naar werk en mobiliteit in de loopbaan,

loopbaansturing: loopbaangerichte planning en beïnvloeding van het leer- en werkproces,

netwerken: contacten opbouwen en onderhouden op de arbeidsmarkt, gericht op loopbaanontwikkeling.

Kenmerken van Schokland 3.0

De methode Schokland 3.0 bestaat uit:

- één handboek voor zowel niveau 2, 3 en 4;
- één werkboek voor niveau 2;
- één werkboek voor niveau 3 en 4.

In het handboek doet de leerling kennis op van de stof. De teksten worden ondersteund met foto's, krantenartikelen, voorbeeldkaders en cartoons. Vervolgens oefent de leerling in de werkboeken met vaardigheden die centraal staan in het vak burgerschap, waaronder argumentatie, onderzoek, meningsvorming en reflectie.

Lessen L&B

De lessen Loopbaan & Burgerschap worden gedurende de gehele opleiding aangeboden.

Burgerschap

De lessen Burgerschap worden verzorgt door de Loopbaanbegeleider van de leerlingen.

Deze lessen worden per schooljaar in twee van de vier onderwijsperiodes aangeboden.

Omvang van de lessen is één uur per week.

Loopbaan

De lessen Loopbaan vallen onder SLB (Studie Loopbaan Begeleiding) deze lessen worden gedurende de gehele opleiding wekelijks aangeboden. De Loopbaanbegeleider verzorgt ook deze lessen. Omvang van de lessen is één uur per week.

Inspanningsverplichting

Opdrachten werkboek

In de werkboeken maken de leerlingen de opdrachten behorende bij de volgende vier dimensies:

- de politiek-juridische dimensie;
- de economische dimensie;
- de sociaal-maatschappelijke dimensie;
- de dimensie vitaal burgerschap.

Toetsen

Voor elke dimensie maakt de leerling een toets. De toets mag gemaakt worden na afronding van de opdrachten van de betreffende dimensie in het werkboek. De docent controleert of de opdrachten voldoende gemaakt zijn.

De toets wordt schriftelijk afgenomen in bijzijn van de docent. De leerlingen hebben per toets 45 minuten de tijd.

De leerlingen dienden de toetsen van de volgende dimensies te maken:

- de politiek-juridische dimensie;
- de economische dimensie;
- de sociaal-maatschappelijke dimensie;
- de dimensie vitaal burgerschap.

Nb. De thema's 'de kern van burgerschap' en 'Wereldburgerschap' zijn niet als verplicht onderdeel aangemerkt. Hiervoor zijn geen toetsen.

Onderwijsinhoud niveau 2

Niveau 2;
 Sociaal-
 maatschappelijk
 Politiek-juridisch
 Economisch
 Vitaal

Niveau 2		
Dimensie	Thema	Oefeningen
Kern	1. De kern van burgerschap	- Vrijheid, wetten en regels - Rechten
	1. Cultuur en identiteit	- Identiteit en gedrag - Cultuur - Rol en cultuur
	2. De Nederlandse samenleving	- Samenleven - Migratie en integratie - Discriminatie en emancipatie
	3. Veiligheid en criminaliteit	- Veiligheid - Criminaliteit en straf
Sociaal-maatschappelijk	4. Communicatie en massamedia	- Massamedia - Kritisch omgaan met media
Politiek-juridisch	1. Democratie en rechtsstaat	- De rechtsstaat - Inspraak en democratie - Democratie en dictatuur
	2. Verkiezingen	- Politieke stromingen - Verkiezingen - Na de verkiezingen
	3. Het bestuur van Nederland	- De regering - Het parlement - Politiek en maatschappij
	4. De rechtspraak	- De rechtelijke macht - Recht in Nederland
Economisch	1. Werk en de samenleving	- Werk - Arbeidsmarkt en verzorgingsstaat
	2. Werken	- Werk zoeken - In loondienst
	3. Kritisch consumeren	- Budgetteren en reclame - Duurzaam consumeren
Vitaal	1. Een gezonde leefstijl	- Leefstijl - Genotsmiddelen
	2. Zorg en seksualiteit	- Zorg en de samenleving - Relaties en seksualiteit
Wereld	1. Wereldburgerschap	- Nederland en de wereld - Wereldreligies

Onderwijsinhoud niveau 3

Niveau 3		
Dimensie	Thema	Oefeningen
Kern	1. De kern van burgerschap	- Vrijheid, wetten en regels - Rechten
	1. Cultuur en identiteit	- Identiteit en gedrag - Cultuur - Rol en cultuur
	2. De Nederlandse samenleving	- Samenleven - Migratie en integratie - Discriminatie en emancipatie
	3. Veiligheid en criminaliteit	- Veiligheid en criminaliteit - Straffen
Sociaal-maatschappelijk	4. Communicatie en massamedia	- Massamedia - Kritisch omgaan met media
Politiek-juridisch	1. Democratie en rechtsstaat	- De rechtsstaat - Politiek - Democratie en dictatuur
	2. Verkiezingen	- Politieke stromingen - Stemmen - Na de verkiezingen
	3. Het bestuur van Nederland	- De regering - Het parlement - Politiek en maatschappij
	4. De rechtspraak	- De rechtelijke macht - Recht in Nederland
Economisch	1. Werk en de samenleving	- Werk - Arbeidsmarkt en verzorgingsstaat
	2. Werken	- Werk zoeken - In loondienst - Recht op werk
	3. Kritisch consumeren	- Budgetteren en reclame - Duurzaam consumeren
Vitaal	1. Een gezonde leefstijl	- Leefstijl - Genotsmiddelen
	2. Zorg en seksualiteit	- Zorg en de samenleving - Relaties en seksualiteit
Wereld	1. Wereldburgerschap	- Nederland en de wereld - Wereldreligies

Niveau 3;
Sociaal-
maatschappelijk
Politiek-juridisch
Economisch
Vitaal

Onderwijsinhoud niveau 4

Niveau 4;
Sociaal-
maatschappelijk
Politiek-juridisch
Economisch
Vitaal

Niveau 4		
Dimensie	Thema	Oefeningen
Kern	1. De kern van burgerschap	- Vrijheid, wetten en regels - Rechten
Sociaal-maatschappelijk	1. Cultuur en identiteit	- Identiteit en gedrag - Cultuur - Rol en cultuur
	2. De Nederlandse samenleving	- Samenleven - Migratie en integratie - Discriminatie en emancipatie
	3. Veiligheid en criminaliteit	- Veiligheid en criminaliteit - Straffen
	4. Communicatie en massamedia	- Massamedia - Kritisch omgaan met media
Politiek-juridisch	1. Democratie en rechtsstaat	- De rechtsstaat - Politiek - Democratie en dictatuur
	2. Verkiezingen	- Politieke stromingen - Stemmen - Na de verkiezingen
	3. Het bestuur van Nederland	- De regering - Het parlement - Politiek en maatschappij
	4. De rechtspraak	- De rechtelijke macht - Recht in Nederland
Economisch	1. Werk en de samenleving	- Werk - Arbeidsmarkt en verzorgingsstaat
	2. Werken	- Werk zoeken - In loondienst - Recht op werk
	3. Kritisch consumeren	- Budgetteren en reclame - Duurzaam consumeren
Vitaal	1. Een gezonde leefstijl	- Leefstijl - Genotsmiddelen
	2. Zorg en seksualiteit	- Zorg en de samenleving - Relaties en seksualiteit
Wereld	1. Wereldburgerschap	- Nederland en de wereld - Wereldreligies